

Desenterrant el passat als camps de combat iraquians

“Ras i curt, Kim vol mantenir-se al poder per tots els mitjans. Amèrica hauria de fixar-se menys en les excentricitats que practica, i més en la ideologia que sosté, que és, en essència, tan antiamericana com la que va menar als atacs de l'11 de setembre. La diplomàcia no se'n sortirà, si no és que l'administració de Bush comença a redreçar les bases històriques d'aquest odi”

aquelles declaracions sobre el famós “eix del mal”, que no van ser res comparades amb el que la premsa de Corea del Nord ha dit els darrers anys sobre els Estats Units, que són els que més ajuda van donar a Pyongyang.

Cal que el president Bush demane que la premsa oficial nord-coreana es pose d'acord per oferir un tractament dels temes que fan referència a Washington tan civilitzat com els que fan referència a Seül.

En una nació aïllada i dominada per la propaganda, això seria un senyal que Kim té un interès real a millorar les relacions amb Occident.

B. R. Myers és professor associat d'estudis nord-coreans a la Universitat de Corea, i autor de 'Han Sorya and North Korean Literature'

© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa

Balkis Hassun s'havia passat tot el sant dia furgant les bosses de restes humanes en descomposició, quan la vaig conèixer. El seu fill, Ali, un xicot de catorze anys, havia desaparegut un dia de març del 1991, després que ella l'haguera enviat al riu a buscar aigua. Ara, conscient que finalment descobriria el que havia passat, també s'enfrontava amb la crua realitat: segurament, mai no trobaria el cos del seu fill.

Al voltant nostre s'esdevenien escenes de caos i d'horror. D'ençà que s'havia fet de dia, que una excavadora somovia les terres i desenterrava dotzenes de cossos d'una sola palada. Hi havia cossos amuntegats pertot arreu. Vaig poder distingir-hi una cama artificial i, ben a la vora, un cos amb croses. De tant en tant sentíem el crit dels familiars que identificaven un cos estimat.

Algunes víctimes, les enterraven amb targetes d'identificació a les carteres. Hi havia molta gent, però, que, de seguida que tenien la més mínima esperança que un objecte poguera pertànyer a un dels éssers estimats, l'agafaven, encara que foren trossos de roba tacats, i després examinaven durant hores i hores, amb la mirada perduda en aquelles taques, les possibles penyores dels éssers estimats que havien perdut. Vaig veure un home que s'enduia unes restes que, segons ell, devien ser del germà, perquè les havia trobades al costat d'un paquet de les cigarretes que ell fumava.

Ara s'esdevenen aquestes mateixes escenes a l'Iraq. Exhumar una fossa comuna amb una excavadora és com matar mosques a canonades. Per desgràcia, la major part dels civils desesperats que s'acosten en massa a llocs com Mahawil se'n tornaran amb la mateixa incertesa amb què hi han anat, i, a més, hauran destruït, sense adonar-se'n, la darrera oportunitat que tenien per retrobar emocionalment els parents que han perdut.

Per si no fóra prou greu tot això, a més a més, el fet que no hi haja experts forenses en aquestes operacions impli-

ca que les proves que calen per perseguir els culpables d'Iraq poden quedar malmeses.

Això contrasta amb el que va passar el 1999 a Kosovo, quan les forces de l'OTAN treballaven amb el Tribunal Penal Internacional per a l'antiga Iugoslàvia, per assegurar els llocs i permetre les exhumacions, de seguida que les tropes de Slobodan Milosevic anaven abandonant els pobles i les ciutats.

La comunitat internacional hauria d'organitzar immediatament un procés semblant, amb la finalitat d'ajudar les famílies iraquianes, i permetre, d'aquesta manera, no sols identificar convenientment els cossos sinó també preservar les proves. Mentrestant, les forces de la coalició haurien de protegir les fosses.

Vaig parlar amb un comandant de la marina ací, i em va dir que tenia ordres d'"assegurar" i d'"assistir" els escenaris de crims de guerra. Semblava que això volia dir assegurar els llocs on s'havien comès crims contra els soldats americans, i assistir, quan les fosses guardaven restes dels iraquians. Que què volia dir amb això d'assistir, li vaig preguntar. Em va dir que, per exemple, aquell dia, les tropes havien dut aigua a la població.

Quan ja me n'anava, Balkis Hassun plorava en silenci, i de seguida em va fer plorar a mi també.

Una cosa és pensar en el nombre de persones que han mort, així, en abstracte, i una altra, de ben diferent, és seure amb una dona per parlar del fill estimat.

Em vaig adonar que els marines feien fotografies des d'una muntanya propera, i allò encara em va fer més difícil de trobar les paraules per poder conhortar-la.

Peter Bouckaert és expert en situacions d'emergència de l'ONG nord-americana Human Rights Watch
© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa